

Triastiden

Superkontinentet Pangæa

Forestil dig en verden, hvor alle kontinenterne hænger sammen i ét stort superkontinent. Sådan så verden ud i Triastiden for 250-200 millioner år siden, dengang de første dinosaurer levede.

Superkontinentet hed Pangæa, og meget store dele af det var ørken, fordi fugtigheden fra havet havde svært ved at nå helt ind på midten af det store kontinent. Derfor var det kun helt ude ved kysten, at man fandt frodige områder, hvor der voksede planter, som for dig og mig nok er ret eksotiske. Der fandtes nemlig ikke blomsterplanter dengang, og heller ikke græs – eller de fleste træer vi kender i dag. Til gengæld var jorden dækket med bregner, padderokker, koglepalmer – og til dels nåletræer. Klimaet på Jorden var varmere, og de første dinosaurer skulle derfor være gode til at klare varme og tørke. Der fandtes også en masse andre krybdyr på denne tid, men hvis man sammenligner med senere perioder, var der ikke særlig mange forskellige arter.

Den store katastrofe

Jorden havde nemlig lige været udsat for en kæmpemæssig masseuddøen. Dvs. at mange dyrearter var blevet udslættet på én gang – mange flere end på noget andet tidspunkt i Jordens historie. Denne masseuddøen kaldes Perm-Trias-katastrofen, fordi den fandt sted på overgangen mellem de to perioder Perm og Trias. I Triastiden, efter katastrofen, havde de nye dinosaurarter derfor masser af plads til at vise, hvad de duede til.

Varme dinoer

Dinosaurerne var i starten meget mindre end de berømte arter, som dukkede op senere. Men de kunne noget, som ingen af de andre krybdyr på den tid kunne. For eksempel kunne de selv holde varmen, uden hjælp fra solens stråler. Det kaldes at være varmblodet. De koldblodede dyr – det er for eksempel slanger og firben – er afhængige af solen til at varme sig op. Du og jeg og alle andre pattedyr og fugle er varmblodede. For at vi kan holde temperaturen konstant inde i kroppen, skal vi bruge meget mere energi – altså spise meget mere mad – end koldblodede dyr. Derfor var dinosaurerne også meget hurtigere og mere energiske dyr end deres koldblodede konkurrenter, når de skulle finde føde. De klarede sig derfor bedre. Deres ben sad også længere inde under kroppen, så dinosaurerne kunne løbe hurtigt i en oprejst stilling. Du kan sikkert godt forestille dig, at det er besværligt at løbe langt, hvis man har benene strittende ud til siden, ligesom krokodillerne har.

Triastiden var altså en tid, hvor en ny gruppe krybdyr opstod, nemlig dinosaurerne. De blev hurtigt udbredt, fordi deres kropsbygning var så effektiv, og da Triastiden sluttede – efter 50 millioner år – uddøde mange af de gamle krybdyrtyper, som tidligere havde domineret jorden. Dinosaurernes tid var begyndt.